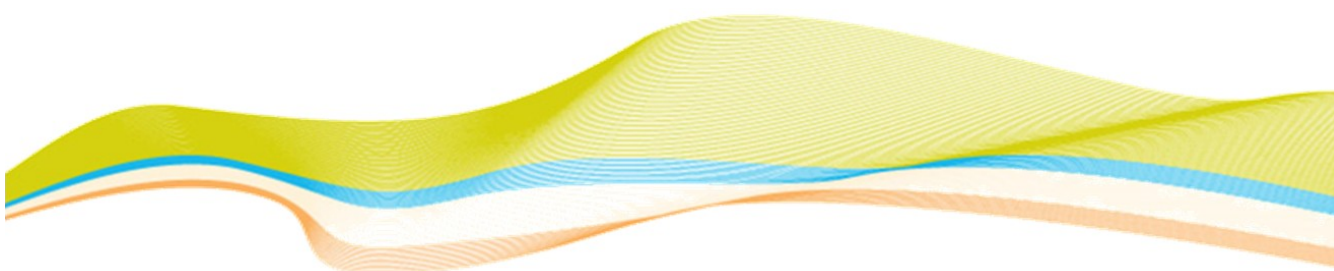

Jaarrekening 2015

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie	3
1.1. Algemene gegevens	3
1.2. Samenstelling Raad van Toezicht in 2015	3
1.3. Overzicht nevenfuncties leden Raad van Toezicht per 1 januari 2015	3
1.4. Samenstelling Raad van Bestuur 2015	4
1.4.1. Nevenfuncties Raad van Bestuur 2015	4
2. Jaarrekening 2015	5
2.1. Balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)	5
2.2. Resultatenrekening 2015	6
2.3. Kasstroomoverzicht 2015	7
2.4. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
2.4.1. Algemeen	8
2.4.2. Grondslagen van waardering van activa en passiva	10
2.4.3. Grondslagen voor resultaatbepaling	13
2.4.4. Grondslagen voor kasstroomoverzicht	13
2.5. Toelichting op de balans 2015	14
2.5.1. Materiële vaste activa	14
2.5.2. Financiële vaste activa	14
2.5.3. Voorraden	15
2.5.4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	15
2.5.5. Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging	16
2.5.6. Overige vorderingen	17
2.5.7. Liquide middelen	17
2.5.8. Eigen vermogen	18
2.5.9. Voorzieningen	19
2.5.10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	20
2.5.11. Overige kortlopende schulden	20
2.5.12. Niet in de balans opgenomen regelingen	21
2.6. Mutatieoverzicht vaste activa	22
2.6.1. Mutatieoverzicht materiële vaste activa	22
2.6.2. Mutatieoverzicht financiële vaste activa	23
2.7. Overzicht langlopende schulden ultimo 2015	24
2.8. Toelichting op de resultatenrekening 2015	25
2.8.1. Opbrengsten zorgprestaties	25
2.8.2. Honorariumopbrengsten vrijgevestigd medisch specialisten	25
2.8.3. Subsidies	25
2.8.4. Overige bedrijfsopbrengsten	26
2.8.5. Personeelskosten	26
2.8.6. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten	27
2.8.7. Afschrijvingen op materiële vaste activa	27
2.8.8. Overige bedrijfskosten	27
2.8.9. Financiële baten en lasten	28
2.8.10. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	29
2.8.11. Honoraria onafhankelijke accountant	31
2.8.12. Transacties met verbonden partijen	31
2.8.13. Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	32
3. Overige gegevens	33
3.1. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	33
3.2. Resultaatbestemming	33
3.3. Gebeurtenissen na balansdatum	33
3.4. Nevenvestigingen	33
3.5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	33

1. Algemene informatie

1.1. Algemene gegevens

Stichting Diakonessenhuis is gevestigd te Utrecht.

De Stichting exploiteert ziekenhuisvoorzieningen op de volgende locaties:

- Utrecht
- Zeist
- Doorn (polikliniek)

1.2. Samenstelling Raad van Toezicht in 2015

Mr. dr. M. Oosting (voorzitter)

Mevr. mr. R.H.M. Jansen

B. Koolstra

Drs. W.M.L.C.M. Schellekens

Prof. dr. J. Kievit

1.3 Overzicht nevenfuncties leden Raad van Toezicht per 1 januari 2015

Dhr. mr. dr. M. Oosting (voorzitter)

Voormalige hoofdfunctie:

- Lid Raad van State

Nevenfuncties:

- Voorzitter Onderzoekscommissie Ontnemingschikking
- Voorzitter Commissie individuele schrijvende gevallen
- Lid Bestuur Kirchheiner Stichting Ombudsman en Democratie

Mw. mr. R.H.M. Jansen MPA

Hoofdfunctie:

- Voorzitter College van Bestuur SSR, tevens Rector van de Raio - opleiding

Nevenfuncties:

- Lid Adviesgroep HRM van de Raad voor de Rechtspraak
- Voorzitter Steering Committee European Judicial Training Network (EJTN), Brussel
- Lid SRM (Selectiecommissie Rechterlijke Macht), Den Haag
- Extern voorzitter klachtencommissie Vereniging Partos
- Adviser juridical training American Bar Association
- Lid Raad van Opdrachtgevers Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak

Dhr. B. Koolstra

Voormalige hoofdfunctie:

- Partner PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Zorggroep West-Alblasserwaard
- directeur en eigenaar Labor Management BV
- lid Raad van Toezicht van de AFM

- lid dagelijks bestuur Nederlandse Auschwitz comité

Drs. W.M.L.C.M. Schellekens

Voormalige hoofdfunctie:

- Hoofdinspecteur Curatieve Gezondheidszorg bij de IGZ

Nevenfuncties:

- Strategisch adviseur gezondheidszorg
- Lid Raad van Toezicht Ipse de Bruggen (gehandicaptenzorg)
- Voorzitter adviesraad DICA
- Cursusleider van de masterclass Kwaliteit en Financiën van het Julius Centrum UMCU (samen met prof. Schrijvers)
- Kennispartner bij Partner in Toezicht

Prof. dr. J. Kievit

Hoofdfunctie:

- Chirurg, hoogleraar kwaliteit van Zorg, LUMC

Nevenfuncties:

- Lid kwaliteitsconsortium en lid denktank Nederlandse Federatie Universitaire Medische Centra
- Lid Gezondheidsraad
- Lid adviescommissie Pakket, lid tijdelijke commissie Richtlijnen Kosteneffectiviteitsonderzoek Zorginstituut Nederland
- Lid stuurgroep Passende Zorg in de laatste levensfase KNMG
- Voorzitter ad hoc-Commissie Begrippenkader Passende Zorg en Praktijkvariatie

1.4. Samenstelling Raad van Bestuur 2015

De heer J. Taks	voorzitter met ingang van 15 december 2015
De heer A.C. van Alphen	lid a.i., met ingang van 22 juli 2014
	voorzitter a.i., met ingang van 6 november 2014 tot 15 december 2015
De heer dr. W.N.M. Hustinx	lid, met ingang van 1 april 2009 tot 1 juni 2015

1.4.1. Nevenfuncties Raad van Bestuur 2015

De heer J. Taks

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Openbaar Primair Onderwijs Dordrecht (OPOD)
- Lid Raad van Toezicht Kunstmin (Dordrecht)
- Lid Raad van Toezicht GGZ Breburg (Breda/Tilburg)
- Voorzitter Bestuursadvies Kwaliteitscommissie Nederlandse Vereniging Ziekenhuizen (NVZ)
- Voorzitter Stichting Drechtzorg (gerelateerd aan functie Raad van Bestuur ASZ)
- Lid Externe Advies Raad Instituut Beleid & Management Gezondheidszorg Erasmus Universiteit Rotterdam

De heer dr. W.N.M. Hustinx

- Docent Academie voor Medisch specialisten
- Bestuurslid van de Tembo Twiga Foundation

De heer A.C. van Alphen

- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Eleos
- Voorzitter auditcommissie Financiën Eleos
- Lid Raad van Toezicht Caransscoop
- Kerkvisitator Protestantse Kerk Nederland

¹ Voor zover niet voortvloeiend uit hoofdfunctie

2. JAARREKENING 2015

2.1. BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (NA RESULTAATBESTEMMING)

	Ref.	31-dec-15 €	31-dec-14 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2.5.1.	136.095.104	127.150.941
Financiële vaste activa	2.5.2.	259.461	165.502
Totaal vaste activa		136.354.565	127.316.443
Viottende activa			
Voorraden	2.5.3.	2.850.615	2.791.700
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	2.5.4.	2.943.241	1.960.174
Overige vorderingen	2.5.6.	33.359.105	24.878.134
Liquide middelen	2.5.7.	26.905.427	51.585.505
Totaal viottende activa		66.058.387	81.215.513
Totaal activa		202.412.952	208.531.956
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	2.5.8.	2.309.968	2.309.968
Bestemmingsreserves		125.368	125.368
Bestemmingsfondsen		49.365.202	47.363.287
Algemene en overige reserves		1.164.468	1.164.468
Totaal eigen vermogen		52.965.006	50.963.091
Voorzieningen			
Overige voorzieningen	2.5.9.	13.834.325	12.271.437
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)			
	2.5.10.	86.224.666	93.192.621
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van bekostiging	2.5.5.	149.822	3.454.892
Overige kortlopende schulden	2.5.11.	49.239.133	48.649.915
Totaal passiva		202.412.952	208.531.956

2.2. RESULTATENREKENING 2015

	<u>Ref.</u>	<u>2015</u> €	<u>2014</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	2.8.1.	216.247.963	179.202.512
Honorariumopbrengsten vrijgevestigd medisch specialisten	2.8.2.	3.958.983	692.891
Subsidies	2.8.3.	10.248.270	9.908.937
Overige bedrijfsopbrengsten	2.8.4.	9.901.658	15.351.074
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>240.356.874</u>	<u>205.155.414</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	2.8.5.	109.032.464	108.307.824
Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten	2.8.6.	39.497.230	692.891
Afschrijvingen op materiële vaste activa	2.8.7.	14.768.064	14.738.368
Overige bedrijfskosten	2.8.8.	70.468.977	67.835.062
Som der bedrijfslasten		<u>233.766.735</u>	<u>191.574.145</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		6.590.139	13.581.269
Financiële baten en lasten	2.8.9.	-4.588.224	-4.976.532
RESULTAAT BOEKJAAR		<u>2.001.915</u>	<u>8.604.737</u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2015</u> €	<u>2014</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		2.001.915	8.604.737
		<u>2.001.915</u>	<u>8.604.737</u>

2.3. KASSTROOMOVERZICHT 2015

	Ref.	2015		2014	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			6.590.139		13.581.269
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	2.5.1	14.768.064		14.738.368	
- mutaties voorzieningen	2.5.9	<u>1.562.888</u>		<u>-44.355</u>	
			16.330.952		14.694.013
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	2.5.3	-58.915		232.246	
- mutatie onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	2.5.4	-983.066		5.221.596	
- vorderingen	2.5.6	-8.342.394		1.647.321	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	2.5.5	-3.305.070		-5.124.101	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	2.5.11	<u>1.713.688</u>		<u>-4.649.443</u>	
			-10.975.756		-2.672.381
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>11.945.335</u>		<u>25.602.901</u>
Ontvangen interest		0		0	
Betaalde interest	2.8.9	-4.726.795		-5.093.245	
Resultaat deelneming	2.8.9	<u>-6</u>		<u>-90</u>	
			<u>-4.726.801</u>		<u>-5.093.335</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			7.218.534		20.509.566
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2.5.1	-23.712.227		-15.781.856	
Overige investeringen in financiële vaste activa	2.5.2	-93.960		130.381	
Desinvesteringen	2.5.1	<u>0</u>		<u>1.207.198</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-23.806.187		-14.444.276
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen		0		0	
Mutatie bouwdepot		0		0	
Aflossing langlopende schulden	2.5.10	<u>-8.092.425</u>		<u>-8.092.425</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-8.092.425		-8.092.425
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-24.680.078</u></u>		<u><u>-2.027.136</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari			51.585.505		53.612.641
Stand geldmiddelen per 31 december			26.905.427		51.585.505

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

2.4. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

2.4.1. Algemeen

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de relevante stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en Titel 9 Boek 2 BW.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Continuïteitsveronderstelling

De financiële positie van het Diakonessenhuis is gezond op basis van het eigen vermogen, de gerealiseerde resultaten in de afgelopen jaren en de meerjarenverwachtingen. Aan de financiële ratio's (budgetratio, solvabiliteitsratio en DSCR) vanuit de bankconvenanten wordt ruimschoots voldaan en de liquiditeitsprognose geeft geen aanleiding tot continuïteitsrisico's. De jaarrekening is diensgevolge opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar met uitzondering van de waardering van de onderhanden projecten DBC's / DBC-zorgproducten.

In de jaarrekening 2015 is er een schattingswijziging doorgevoerd in de waardering van de onderhanden projecten uit hoofde van DBC's. De verandering in de doorlooptijd van de DBC was aanleiding om ook het schattingspercentage van 95% voor onderhandenprojecten uithoofde van DBC's te herijken. Deze herijking resulteert in een nieuwe schatting die uitkomt op 99%. Het effect op het resultaat (positief) in 2015 is ca € 800.000.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Consolidatie

De jaarrekening betreft de enkelvoudige jaarrekening van het Diakonessenhuis.

Op grond van artikel 7, lid 6, van de Regeling verslaggeving WTZi is de volgende stichting buiten de consolidatie gebleven:

- Stichting Vrienden van het Diakonessenhuis, te Utrecht.

Verbonden rechtspersonen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van het Diakonessenhuis en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Het Diakonessenhuis heeft de volgende verbonden stichting, gezien de beperkte omvang, niet in de consolidatie betrokken:

- Stichting Roebak

Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2015 medisch specialistische zorg

Inleiding

De landelijke onzekerheden voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. De resterende in de jaarrekening 2015 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Stichting Diakonessenhuis hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2014;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2015;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar;
4. Afwikkeling van het FB-systeem geldend tot en met 2011;

Bij de omzetsbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Stichting Diakonessenhuis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in 2.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2014 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2015 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2015

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2015 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Stichting Diakonessenhuis:

Diakonessenhuis

Stichting Diakonessenhuis heeft de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2014 finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2014 opgenomen nuanceringen.

2. *Rechtmatigheidscontroles MSZ 2015*

De NFU, NVZ en ZN hebben in december 2015 een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2015 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan.

Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit eerste oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2015 concluderen.

De instelling heeft op basis van een risicoanalyse onderzoek verricht naar de risico's die voor Stichting Diakonessenhuis materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2015 op basis van eigen tooling en op basis van schattingen.

Daarnaast is Stichting Diakonessenhuis bezig op basis van deze handreiking een onderzoek inzake 2015 uit te voeren. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting zal Stichting Diakonessenhuis de definitieve rapportage vóór 1 juli 2016 aan de representerende zorgverzekeraars aanleveren en volgt voor eind 2016 uitsluitsel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van Stichting Diakonessenhuis leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Stichting Diakonessenhuis nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2015 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. Stichting Diakonessenhuis gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Stichting Diakonessenhuis geen afspraken terzake gemaakt met verzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. *Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar*

Stichting Diakonessenhuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2015 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2015 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2015 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2015 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2015.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

4. *Afwikkeling FB tot en met 2011*

De NZa heeft met circulaire d.d. 4 juli 2014 de uitgangspunten voor finale afwikkeling FB kenbaar gemaakt zoals deze in overleg met de veldpartijen tot stand zijn gekomen. De koepels ZN, NVZ en NFU hebben een convenant gesloten over de procedure van afwikkeling. Stichting Diakonessenhuis heeft de jaren tot en met 2011 definitief afgewikkeld, inclusief de effecten van materiële controles en (indien van toepassing) de aanpassing van het onderhanden werk ultimo 2011. Over de ultimo 2015 opgenomen post nog in tarieven te verrekenen bedragen in de balans is overeenstemming over de omvang en wijze van afwikkeling bereikt.

2.4.2. *Grondslagen van waardering van activa en passiva*

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Financiële instrumenten

Algemeen

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs omdat deze instrumenten zijn verworven met als doel risico's tegen te hoge rentekosten af te dekken, zogeheten hedge accounting.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt € 11,7 miljoen. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar de desbetreffende specificaties.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt gebruik gemaakt van de DCF-methode (discounted cash flow), waarbij de belangrijkste schattingelementen die in deze DCF methode wordt gehanteerd onder de paragraaf bedrijfswaarde zijn toegelicht

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een restwaarde en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs. Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de vervaardigingsprijs. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen wordt een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Bedrijfswaarde

Het Diakonessenhuis heeft voor het ziekenhuis een bedrijfswaardeberekening opgesteld. De uitkomsten van de bedrijfswaardeberekening zijn sterk afhankelijk van veronderstellingen, (opslagen in) tarieven in de toekomstige bekostigingssystemen, groei van de productie en disconteringsvoeten die mede afhankelijk zijn van de toekomstige financiering en bekostiging. De bedrijfswaardeberekeningen geven aan dat de bandbreedte van uitkomsten zeer groot kan zijn. De uitgangspunten die het ziekenhuis hanteert zijn de volgende:

- Groei volume en prijs van de productie conform de geactualiseerde meerjarenbegroting, die gebaseerd is op het businessplan Diakonessenhuis;
- Discontovoet (scenario's van 0,75% tot 4,0%);
- Kasstromen komende 6 jaren conform de meerjarenbegroting.

De ingeschatte (indirecte) opbrengstwaarde is hoger dan de boekwaarde eind 2015. Hierdoor is geen sprake van bijzondere waardevermindering en is het vaststellen van de direct opbrengstwaarde niet benodigd.

Afschrijvingen en gebruiksduur

De afschrijvingstermijn van de panden is gebaseerd op de verwachte economische levensduur en de eventuele restwaarde. Er wordt onderscheid gemaakt in kerngebouwen (stellige verwachting benodigd komende 5 jaar voor medische specialistische zorg) en niet-kerngebouwen.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 0-10 %.
- Machines en installaties : 5 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20 %.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De uitstaande leningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Vorraden in het centraal magazijn zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van gemiddelde inkoopprijs, de overige voorraden zijn gewaardeerd tegen de recente inkooprijzen of lagere opbrengstwaarde.

Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten

De onderhanden projecten uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten worden gewaardeerd tegen 99% van de opbrengstwaarde van de DBC via de onderhandenwerk grouper (DBC Onderhoud). Op de onderhanden projecten uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Nuanceringen uit hoofde van declaratie-onzekerheden worden gesaldeerd weergegeven onder de vorderingen in overeenstemming met de Handreiking omzetverantwoording 2015.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

- De voorzieningen die gewaardeerd worden tegen contante waarde zijn: Jubilea.
- De voorziening die gewaardeerd worden op nominale waarde zijn: langdurig zieken, PLB, eigen risico WA verzekering en groot onderhoud.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

- De voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van een lange termijn onderhoudsplan.
- De voorziening eigen risico WA verzekering is gebaseerd op toekomstige verplichtingen ten aanzien van nog af te handelen claims welke ten laste komen van het eigen risico bij de verzekeringsmaatschappij of voor eigen rekening komen.
- De voorziening jubilea is gevormd voor de toekomstige verplichtingen uit hoofde van jubileumuitkeringen aan personeel.
- De voorziening Persoonlijk Levensfase Budget (PLB) dient ter dekking van toekomstige verplichtingen van PLB-uren voortvloeiende uit de specifieke overgangsregeling, voor personeel in de leeftijdscategorie 45-49 jaar (peildatum 31/12/2009). Dit is conform de CAO Ziekenhuizen 2014-2016. De voorziening wordt gevormd om de kosten van toekomstige verminderde arbeidsprestaties te dekken. In deze voorziening is niet meegenomen de algemene overgangsregeling waarbij huidige oudere werknemers jaarlijks meer verlofrechten worden toegekend dan aan jongere werknemers. De reguliere rechten PLB in het kalenderjaar voor het gehele personeelsbestand zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.
- De voorziening langdurig zieken dient ter dekking van toekomstige verplichtingen van langdurig zieke werknemers.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

Operationele leasing

Bij het Diakonessenhuis kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.4.3. Grondslagen voor resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen.

De baten en de lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Het Diakonessenhuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het Diakonessenhuis. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Diakonessenhuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo februari 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96% (verplichting: 105%). In 2023 dient het pensioenfonds een dekkingsgraad van ten minste 123% te hebben. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Het Diakonessenhuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Diakonessenhuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

2.4.4. Grondslagen voor kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen (en indien van toepassing schulden aan kredietinstellingen). Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2015 geldmiddelen zijn opgeofferd. Daarnaast zijn geen investeringen verricht door middel van financiële leasing.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

ACTIVA

2.5.1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	84.564.318	73.924.728
Machines en installaties	13.456.232	11.921.283
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	32.578.856	35.261.790
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	5.495.698	6.043.140
Totaal materiële vaste activa	136.095.104	127.150.941

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2015	2014
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	127.150.941	127.314.651
Bij: investeringen	23.712.227	15.781.856
Af: afschrijvingen	14.768.064	14.738.368
Af: desinvesteringen	0	1.207.198
Boekwaarde per 31 december	136.095.104	127.150.941
Aanschafwaarde	313.026.017	289.313.789
Cumulatieve herwaarderingen	382.050	382.050
Cumulatieve afschrijvingen	177.312.962	162.544.898

Toelichting:

Investeringen:

In 2015 is voor een totaal bedrag van € 23,7 miljoen geïnvesteerd. De investeringen hebben voor € 5,2 miljoen betrekking op vervangings- en uitbreidingsinvesteringen betreffende (medische) inventaris, voor € 3,2 miljoen op vervangings- en uitbreidingsinvesteringen betreffende ICT, voor € 12,0 miljoen op verbouwingen/instandhouding, met name Dagbehandeling/endoscopie Bouwdeel A en Renovatie beddenhuis Utrecht, voor -€ 0,2 miljoen voor gebouwen en voor € 3,5 miljoen op terreinvoorzieningen (parkeergarage).

Voor een nadere specificatie van het verloop van de vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.6.

Op de panden rust hypotheekrecht.

Bedrijfswaarde:

Bij het opstellen van de jaarrekening 2015 is naar de mening van de Raad van Bestuur van het Diakonessenhuis de bedrijfswaarde op basis van interne berekeningen hoger dan de boekwaarde. De Raad van Bestuur van het Diakonessenhuis heeft gekozen voor waardering op basis van historische kosten.

Bij de huidige boekwaarde van het vastgoed is er geen bijzondere waardevermindering aan de orde.

2.5.2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Overige deelnemingen	72.354	24.405
Overige vorderingen	187.107	141.097
Totaal financiële vaste activa	259.461	165.502

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	165.502	295.883
Bij: kapitaalstortingen	47.949	0
Bij: lening	85.029	
Af: aflossing leningen	39.019	22.895
Af: resultaat deelneming	0	90
Af: liquidatie deelneming	0	107.396
Boekwaarde per 31 december	259.461	165.502

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

Toelichting:

Onder de Financiële vaste activa staat een bedrag van € 72.354 opgenomen dat de Stichting Diakonessenhuis aan haar coöperatieve verzekeraar Centramed beschikbaar heeft gesteld. De ledenrekening zal grotendeels kapitaal gaan worden.

Verder is er onder uitstaande leningen een bedrag opgenomen van € 0,2 miljoen (ultimo 2014: € 0,1 miljoen). Dit betreft het langlopende deel van de kosten van twee verbouwingen die in resp. 10 jaar en 6,17 jaar terug betaald zullen worden door de huurder.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat 2015
		€		€	€
Zeggenschapsbelangen:					
Stichting Roezak				285.144	-1.459
Utrecht					

Toelichting:

Aard der activiteiten van Stichting Roezak

De Stichting had ten doel het faciliteren van onderzoek, informatie en behandeling van personen die om enigerlei redenen medische en verzorgende bijstand behoeven, dan wel hiermee verband houdende activiteiten. Vanaf 2013 heeft de stichting ten doel thuiszorg.

2.5.3. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Medische middelen	2.492.035	2.333.877
Voedingsmiddelen	43.520	38.982
Hulpmiddelen	312.309	406.217
Overige voorraden:		
Leenemballage	2.751	12.624
Totaal voorraden	<u>2.850.615</u>	<u>2.791.700</u>

Toelichting:

Er is geen voorziening voor incurantheid die in aftrek op de voorraden is gebracht.

2.5.4. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten A-segment	1.348.300	1.266.484
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten B-segment	23.629.069	21.581.467
Af: ontvangen voorschotten	-22.034.128	-20.887.777
Totaal onderhanden projecten	<u>2.943.241</u>	<u>1.960.174</u>

Toelichting:

De methodiek van berekening van het onderhandenwerk gebeurt op basis van de berekening van OHW Grouper, gewaardeerd tegen 99%, omdat de berekening uitgaat van de prijs voor een volledig product, terwijl er nog kosten gemaakt worden in een volgende periode. Per saldo is het bedrag onderhandenwerk uit hoofde van DBC's / DBC zorgproducten gestegen en komt uit op € 2,9 miljoen.

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

2.5.5. Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging

Schulden uit hoofde van bekostiging:	31-dec-15 €	31-dec-14 €
1. Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	149.822	154.696
2. Schulden uit hoofde van transitie-regeling	0	3.300.196
Totaal schulden uit hoofde van bekostiging	<u>149.822</u>	<u>3.454.892</u>

Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk financieringsoverschot

	Correctie na vaststelling 2011 €	totaal €
Saldo per 1 januari	154.696	154.696
Financieringsverschil boekjaar	0	0
Correcties voorgaande jaren	-4.874	-4.874
Betalen/ontvangsten	0	0
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-4.874</u>	<u>-4.874</u>
Saldo per 31 december	<u>149.822</u>	<u>149.822</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	31-dec-15 €	31-dec-14 €
	0	0
	149.822	154.696
	<u>-149.822</u>	<u>-154.696</u>

Toelichting:

'Correctie voorgaande jaren' betreft correctie op facturatie naar aanleiding van controles. De NZa heeft ons d.d. 9 maart 2016 geïnformeerd over de definitieve verrekening met zorgverzekeraars.

Specificatie vorderingen uit hoofde van transitie-regeling en schulden uit hoofde van transitie-regeling

De specificatie is als volgt:

	2015 €	2014 €
Schaduwbudget (op basis van afspraken met verzekeraars)	0	94.768.373
Af: A omzet (inclusief overloop)	0	33.609.922
Af: B nieuw (binnen transitie-model = B-2013) honorariumomzet loondienst met vergoeding in schaduwbudget in B nieuw	0	63.158.571
Transitiebedrag	<u>0</u>	<u>-2.000.120</u>

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van transitieregeling	0	0
- schulden uit hoofde van transitieregeling	0	3.300.196
	0	-3.300.196

Toelichting:

De NZa vereist in de Regeling Transitie bekostigingsstructuur medisch specialistische zorg (NR/CU-208) dat een instelling voor medisch specialistische zorg de gerealiseerde omzet uit prestatiebekostiging en de omzet die zou zijn behaald onder de oude bekostigingssystematiek jaarlijks vaststelt. Het verschil tussen beide bedragen wordt aangeduid met de term transitiebedrag. De zorginstelling neemt een vordering respectievelijk een schuld uit hoofde van de Regeling Transitie bekostigingsstructuur medisch specialistische zorg op als afzonderlijke post in de balans.

Het transitiebedrag 2012 en 2013 (€ 3,3 miljoen), conform de beschikkingen van de NZa, is eind maart 2015 terug betaald.

2012	95%	€	1.900.113
2013	70%	€	1.400.083
		€	3.300.196

2.5.6. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Vorderingen op debiteuren	18.905.786	10.534.966
Nog te factureren DBC's	10.985.327	8.429.182
Nog te factureren omzet DBC's	607.730	0
Overige vorderingen:		
Overige overlopende activa:		
Onderhandenwerk specialisten	4	516.903
Overig	2.860.258	5.397.084
Totaal overige vorderingen	33.359.105	24.878.134

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op debiteuren is gebracht, bedraagt € 0,5 miljoen. Ultimo 2014 bedroeg deze voorziening € 0,4 miljoen.

Het debiteurensaldo is ten opzichte van ultimo 2014 gestegen met € 10,9 miljoen tot € 29,9 miljoen. Er is nog een bedrag van € 0,2 miljoen aan bevoorschotting van zorgverzekeraars ontvangen voor het niet kunnen declareren. Dit bedrag is in 2016 verrekend. Verder geen bijzonderheden en derhalve is het niet nodig grote afwaarderingen te doen op debiteuren. De vorderingen op de maatschappen bedragen € 109.887 (geheel korter dan 1 jaar open). Ook hier zijn geen grote afwaarderingen te verwachten.

Het bedrag nog te factureren is ultimo 2015 € 11,0 miljoen (ultimo 2014: € 8,4 miljoen).

Het bedrag nog te factureren omzet DBC's is ultimo 2015 € 0,6 miljoen (ultimo 2014: nihil).

De post overige is € 2,5 miljoen gedaald ten opzichte van ultimo 2014. Dit wordt met name verklaard door een stijging in de vooruit betaalde facturen (€ 0,7 miljoen) en de rekening courant verhouding met de Trombosedienst (€ 0,2 miljoen) en een daling in de posten nog te ontvangen subsidies (€ 3,1 miljoen, o.a. door afrekening 2013 van € 1,6 miljoen) en overlopende posten (€ 0,3 miljoen).

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

2.5.7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Bankrekeningen	26.881.783	51.565.646
Kassen	11.281	11.678
Kruisposten	12.363	8.181
Totaal liquide middelen	26.905.427	51.585.505

Toelichting:

De liquide middelen op de rekening-courant, spaarrekeningen en kassen zijn vrij opeisbaar (€ 26,9 miljoen). De huidige kredietlimiet van het Diakonessenhuis bedraagt € 5 miljoen.

De liquide middelen zijn in 2015 gedaald met € 24,7 miljoen tot € 26,9 miljoen (Ultimo 2014 € 51,6 miljoen). De mutatie komt voornamelijk vanwege het terugbetalen van het transitiebedrag 2012/2013 (€ 3,3 miljoen), terugbetalen van bedragen voor omzetplafond en zelfonderzoek, terugbetaling aan Achmea van bevoorschotting onderhanden werk (€ 2,3 miljoen), het betalen van investeringen uit eigen middelen en aflossingen op leningen.

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

PASSIVA

2.5.8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Kapitaal	2.309.968	2.309.968
Bestemmingsreserve	125.368	125.368
Bestemmingsfondsen	49.365.202	47.363.287
Algemene en overige reserves	1.164.468	1.164.468
Totaal eigen vermogen	52.965.006	50.963.091

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-15	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€
Kapitaal	2.309.968	0	0	2.309.968
	2.309.968	0	0	2.309.968

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-15	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve Kapelfonds	125.368	0	0	125.368
Totaal bestemmingsreserves	125.368	0	0	125.368

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-15	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	47.363.287	2.001.915	0	49.365.202
Totaal bestemmingsfondsen	47.363.287	2.001.915	0	49.365.202

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-15	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemeen vrij vermogen	1.164.468	0	0	1.164.468
Totaal algemene en overige reserves	1.164.468	0	0	1.164.468

Toelichting:

De bestemmingsreserve Kapelfonds is gevormd voor het aanbrengen van een kapel op locatie Utrecht.

Het weerstandsvermogen bedraagt € 54,2 miljoen en bestaat uit het eigen vermogen (€ 52,9 miljoen) en een achtergestelde lening (€ 2,0 miljoen).

Op het bestemmingsfonds aanvaardbare kosten en rust geen verplichting t.a.v. bestemming, anders dan in het algemeen over het eigen vermogen van ziekenhuizen wordt gesteld.

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

2.5.9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1-jan-15	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€	€
Overige voorzieningen:					
Groot onderhoud	8.596.409	2.791.832	1.591.204	0	9.797.037
Eigen risico WA verzekering	878.702	275.759	373.172	57.511	723.778
Jubilea	1.020.535	0	122.813	4.722	893.000
PLB	788.839	14.746	178.097	25.799	599.689
Langdurig zieken	986.952	833.869	0	0	1.820.821
Totaal voorzieningen	<u>12.271.437</u>	<u>3.916.205</u>	<u>2.265.285</u>	<u>88.032</u>	<u>13.834.325</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-15</u>
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	3.578.158
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar en < 5 jaar)	7.732.049
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	2.524.119

Toelichting per categorie voorziening:

Groot onderhoud

Voor de kosten van groot onderhoud is gekozen voor de verweringswijze via een onderhoudsvoorziening. De toevoeging wordt bepaald op basis van het lange termijn onderhoudsplan.

Eigen risico WA verzekering

De voorziening Eigen risico WA verzekering dient ter dekking van toekomstige verplichtingen ten aanzien van nog af te handelen claims, welke ten laste komen van het eigen risico bij de verzekeringsmaatschappij. Deze is herberekend per 31 december 2015.

Jubilea

Het betreft een voorziening gevormd uit hoofde van verplichtingen inzake gratificaties die worden uitgekeerd bij jubilea, zoals vastgesteld in de Cao-ziekenhuiswezen. Deze is herberekend per 31 december 2015.

Persoonlijk Levensfase Budget

De voorziening Persoonlijk Levensfase Budget dient ter dekking van toekomstige verplichtingen van PLB-uren voortvloeiende uit de specifieke overgangsregeling, voor personeel in de leeftijdscategorie 45-49 jaar (peildatum 31/12/2009). Dit is conform de CAO Ziekenhuizen 2011-2014. De voorziening wordt gevormd om de kosten van toekomstige verminderde arbeidsprestaties te dekken. In deze voorziening is niet meegenomen de algemene overgangsregeling waarbij huidige oudere werknemers jaarlijks meer verlofrechten worden toegekend dan aan jongere werknemers.

De reguliere rechten Persoonlijk Levensfase Budget in het kalenderjaar voor het gehele personeelsbestand zijn verantwoord onder de

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken houdt verband met het bepaalde in RJ 271 Personeelsbeloningen. Aangezien het Diakonessenhuis eigen risicodragers is, is deze voorziening getroffen voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De voorziening is toegenomen, omdat per balansdatum meer personeelsleden ziek waren met een gemiddeld hoger bruto loon dan begin boekjaar.

2.5.10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Schulden aan banken	84.624.666	91.192.621
Overige langlopende schulden	1.600.000	2.000.000
Totaal langlopende schulden	<u>86.224.666</u>	<u>93.192.621</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Stand per 1 januari	101.285.046	109.377.471
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	8.092.425	8.092.425
Stand per 31 december	<u>93.192.621</u>	<u>101.285.046</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	6.967.955	8.092.426
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>86.224.666</u>	<u>93.192.620</u>

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	2015	2014
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtingen	6.967.955	8.092.426
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar) (balanspost)	86.224.666	93.192.621
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	60.329.799	68.233.348

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 2.7 overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De achtergestelde lening van Stichting Vrienden van het Diakonessenhuis (lening 15) wordt in de komende 5 jaar afgelost.
De eerste aflossing zal in december 2016 plaats vinden

Per d.d. 28 september 2010 is er door de Stichting Diakonessenhuis een financiering aangetrokken bij N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en Coöperatieve Rabobank Utrechtse Heuvelrug U.A., ten behoeve van investeringen in nieuwbouw, verbouw, inventaris/ICT en werkkapitaal ten bedrage van € 105 miljoen. Hiervan is € 19,3 miljoen niet getrokken. Voor financiering werkkapitaal is € 5 miljoen beschikbaar.

Per d.d. 30 december 2013 is door Stichting Diakonessenhuis een wijzigingsovereenkomst gesloten op het financieringscontract van 28 september 2010 met N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en Coöperatieve Rabobank Utrechtse Heuvelrug U.A., ten behoeve van investeringen in nieuwbouw, verbouw, inventaris/ICT ten bedrage van € 19,3 miljoen.

De gestelde zekerheden zijn als volgt:

→ Hypotheekrecht tot een bedrag van € 240 miljoen (vermeerderd met 35% van dat bedrag voor rente en kosten) op de registergoederen van Stichting Diakonessenhuis staande en gelegen te Utrecht en Zeist alsmede op de nieuw te bouwen registergoederen.

→ Verpanding van huidige en toekomstige vorderingen uit hoofde van beroep en bedrijf, voorraden, inventaris incl. machinepark en rollend materiaal en overige roerende activa van Stichting Diakonessenhuis.

Roerende en onroerende zaken die als zekerheid gelden, moeten blijvend en voldoende worden verzekerd tegen de gebruikelijke risico's.

2.5.11. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-15	31-dec-14
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Crediteuren	6.399.429	8.125.582
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	6.967.954	8.092.425
Belastingen en sociale premies	4.965.475	5.446.438
Schulden ter zake pensioenen	1.190.554	1.267.669
Nog te betalen salarissen	80.314	9.409
Vakantiegeld	3.351.082	3.379.510
Vakantiedagen	1.691.575	1.886.396
PLB uren	7.198.612	6.512.514
Overige schulden:		
Rekening courant maatschappen	5.277.714	3.126.061
Overige schulden en overlopende passiva	11.511.806	10.559.803
Nog te betalen kosten:		
Interest leningen	604.619	244.108
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	49.239.133	48.649.915

Toelichting:

Er een stijging in de post PLB uren van € 0,7 miljoen tot € 7,2 miljoen, de post interest leningen (€ 0,4 miljoen), overige schulden met 1,0 miljoen en een stijging in de post RC maatschappen van € 2,1 miljoen . Hieronder staat ook de verschuldigde betaling aan de MSBD inzake de 15% inhouding.

Er is een daling van het Crediteurensaldo (€ 1,7 miljoen) en kortlopend deel van de langlopende leningen (€ 1,1 miljoen) als gevolg van het aflopen van 2 leningen in 2015.

2.5. TOELICHTING OP DE BALANS 2015

2.5.12. Niet in de balans opgenomen regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2014 is het MBO-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 18.269 miljoen (prijsniveau 2013). Voor 2015 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 20.297,6 miljoen (prijsniveau 2014). Bij het opstellen van de jaarrekening 2015 was niet bekend of sprake is van een overschrijding van het MBI-omzetplafond over 2014 en over 2015. De Minister van VWS raamt voorlopig voor beide jaren een onderschrijding.

Stichting Diakonessenhuis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2015.

ORT tijdens vakantie en verlof

In juni 2015 heeft de rechtbank in Den Haag een uitspraak gedaan over de betaling van onregelmatigheidstoelage (ORT) tijdens vakanties en verlof. De rechtbank oordeelde dat een ziekenhuis een verpleegkundige onregelmatigheidstoelage tijdens haar vakanties en verlof moet uitbetalen, met terugwerkende kracht tot 5 jaar. De verpleegkundige was naar de rechtbank gegaan op basis van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Die uitspraak bepaalde dat een gemiddelde ORT tijdens vakantie en verlof betaald dient te worden aan de werknemer. De ORT dient volgens het Hof als onderdeel van het salaris te worden gezien. De reikwijdte van de jurisprudentie is nog onduidelijk: het staat niet vast dat deze uitspraak zonder meer voor alle medewerkers van toepassing is, omstandigheden kunnen namelijk verschillen.

Vanaf 1 januari 2016 is de stichting door een CAO aanpassing aan medewerkers die ORT ontvangen, ORT tijdens vakantie gaan betalen.

Indien de stichting gehouden is om niet uitbetaalde ORT tijdens verlof alsnog met terugwerkende kracht van 5 jaar uit te gaan betalen aan medewerkers bedragen de kosten hiervan circa € 0,2 miljoen per jaar, ofwel in totaal € 1,0 miljoen.

Huurverplichtingen

In het verslagjaar is evenals andere jaren het onroerend goed ten dienste van locatie Doorn gehuurd van Stichting Quarijn. Er bestaan huurverplichtingen ten bedrage van € 123.910 per jaar, dit is inclusief € 20.012 servicekosten per jaar. De huurovereenkomst is stilzwijgend voortgezet tot 31 december 2020.

Overige huur/leaseovereenkomsten

Voor centrale kopieerapparatuur zijn leaseovereenkomsten gesloten ten bedrage van circa € 213.600 per jaar. Het contract met Ricoh heeft een looptijd van 1-jan-2011 tot 1-jan-2016. Het contract met Xerox loopt van 1-sep-2011 tot 1-mrt-2016.

Tevens zijn er een viertal auto's in de lease genomen met een jaarlijks leasebedrag ter waarde van € 23.123

Ford Transit contractduur 1-nov-2009 tot 1-nov-2014 (verlengd per 16-mrt-2015)

Peugeot Partner contractduur 1-jun-2014 tot 1-jun-2018

Peugeot Partner contractduur 1-jun-2014 tot 1-jun-2018

BMW contractduur 15-dec-2015 tot 15-dec-2019

Huurrechten

Door de Stichting Diakonessenhuis worden ruimten verhuurd aan andere (zorg)instellingen voor een totaal jaarbedrag van € 754.939

Overige rechten

Op balansdatum stond voor een bedrag van € 2.909.061 aan nog te ontvangen goederen open.

2.6. MUTATIEOVERZICHT VASTE ACTIVA

2.6.1. Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015						
- aanschafwaarde	147.114.269	32.645.428	103.510.952	6.043.140	0	289.313.789
- cumulatieve herwaarderings	382.050	0	0	0	0	382.050
- cumulatieve afschrijvingen	-73.571.591	-20.724.145	-68.249.162	0	0	-162.544.898
Boekwaarde per 1 januari 2015	<u>73.924.728</u>	<u>11.921.283</u>	<u>35.261.790</u>	<u>6.043.140</u>	<u>0</u>	<u>127.150.941</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	0	23.712.227	0	23.712.227
- mutatie gereed	15.774.906	2.312.212	6.172.551	-24.259.669	0	0
- herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	-5.135.317	-777.263	-8.855.484	0	0	-14.768.064
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>10.639.589</u>	<u>1.534.949</u>	<u>-2.682.934</u>	<u>-547.442</u>	<u>0</u>	<u>8.944.163</u>
Stand per 31 december 2015						
- aanschafwaarde	162.889.175	34.957.640	109.683.503	5.495.698	0	313.026.016
- cumulatieve herwaarderings	382.050	0	0	0	0	382.050
- cumulatieve afschrijvingen	-78.706.908	-21.501.408	-77.104.647	0	0	-177.312.962
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>84.564.318</u>	<u>13.456.232</u>	<u>32.578.856</u>	<u>5.495.698</u>	<u>0</u>	<u>136.095.104</u>
Afschrijvingspercentage	0,0% - 10,0%	5,0%	10,0% - 20,0%	0,0%	0,0%	127.150.940,96

2.6. MUTATIEOVERZICHT VASTE ACTIVA

2.6.2. Mutatieoverzicht financiële vaste activa

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2015	0	24.405	0	0	0	0	141.097	165.502
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstrekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	85.029	85.029
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	-39.019	-39.019
(Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen op ledenrekening	0	47.949	0	0	0	0	0	47.949
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>0</u>	<u>72.354</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>187.107</u>	<u>259.461</u>

2.7. OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2015

Leningnr Diak	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2014	Nieuwe leningen in 2015	Aflossing in 2015	Restschuld 31 december 2015	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren	Aflossings- wijze	Aflossing 2016	Restschuld 31 december 2016
			€			%	€	€	€	€	€			€	€
2R	BNG	1994	4.537.802	30 jr	Hypothecair	4,93%	1.510.179	0	151.381	1.358.798	601.893	8 3/4 jr	Lineair	151.381	1.207.417
4	BNG	1996	15.428.528	26 1/4 jr	Hypothecair	4,67%	4.251.014	0	590.368	3.660.646	708.806	6 3/4 jr	Lineair	590.368	3.070.278
8	Rabobank	1999	4.537.802	20 jr	Hypothecair	3,00%	1.134.451	0	226.890	907.561	0	3 1/2 jr	Lineair	226.890	680.671
6	Rabobank	2002	6.872.501	13 jr	Hypothecair	4,598%	528.654	0	528.654	0,00	0	0 jr	Lineair	0	0
10	Rabobank	2002	3.654.000	29 3/4 jr	Hypothecair	3,40%	2.192.400	0	121.800	2.070.600	1.461.600	16 1/4 jr	Lineair	121.800	1.948.800
14	BNG	2003	5.000.000	20 jr	Hypothecair	4,86%	2.312.500	0	250.000	2.062.500	812.500	7 11/12 jr	Lineair	250.000	1.812.500
15	St. Vrienden	2003	2.000.000	15 jr	Achtergesteld	2,93%	2.000.000	0	0	2.000.000	0	5 jr	Lineair	400.000	1.600.000
17	BNG	2004	7.000.000	12 jr	Hypothecair	5,25%	1.020.847	0	583.332	437.515	0	3/4 jr	Lineair	437.515	0
20	Rabobank	2005	8.500.000	10 jr	Hypothecair	3,497%	850.000	0	850.000	0	0	0 jr	Lineair	0	0
22	Rabobank	2006	5.500.000	20 jr	Hypothecair	4,145%	3.300.000	0	275.000	3.025.000	1.650.000	10 2/12 jr	Lineair	275.000	2.750.000
23	BNG	2006	5.500.000	20 jr	Hypothecair	4,12%	3.300.000	0	275.000	3.025.000	1.650.000	10 2/12 jr	Lineair	275.000	2.750.000
11	Rabobank	2010	8.250.000	33 jr	Hypothecair	3,55%	7.125.000	0	250.000	6.875.000	5.625.000	27 1/4 jr	Lineair	250.000	6.625.000
24	Rabobank	2010	25.000.000	18 jr	GO-facilitair	variabel ^{*)}	24.000.000	0	1.000.000	23.000.000	18.000.000	23 jr	Lineair	1.000.000	22.000.000
25	BNG	2010	25.000.000	18 jr	GO-facilitair	variabel ^{*)}	24.000.000	0	1.000.000	23.000.000	18.000.000	23 jr	Lineair	1.000.000	22.000.000
26	Rabobank	2013	8.000.000	10 jr	Hypothecair	variabel ^{*)}	7.200.000	0	800.000	6.400.000	2.400.000	8 jr	Lineair	800.000	5.600.000
27	BNG	2013	8.000.000	10 jr	Hypothecair	variabel ^{*)}	7.200.000	0	800.000	6.400.000	2.400.000	8 jr	Lineair	800.000	5.600.000
28	Rabobank	2013	4.875.000	25 jr	Hypothecair	variabel ^{***)}	4.680.000	0	195.000	4.485.000	3.510.000	23 jr	Lineair	195.000	4.290.000
29	BNG	2013	4.875.000	25 jr	Hypothecair	variabel ^{***)}	4.680.000	0	195.000	4.485.000	3.510.000	23 jr	Lineair	195.000	4.290.000
	Totaal						101.285.045	0	8.092.425	93.192.620	60.329.799			6.967.954	86.224.666

^{*)} Middels een SWAP contract is de rente vastgezet op 4,805%. De marktwaarde is negatief en bedraagt ultimo 2015 € 10,7 mln

^{**)} Middels een SWAP contract is de rente vastgezet op 4,87%. De marktwaarde is negatief en bedraagt ultimo 2015 € 2,3 mln

^{***)} Middels een SWAP contract is de rente vastgezet op 5,25%. De marktwaarde is negatief en bedraagt ultimo 2015 € 1,9 mln

De marktwaarde van de renteswap was negatief en bedroeg ultimo 2015 € 14,9 mln

2.8. TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2015

BATEN

2.8.1. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	214.568.710	177.726.472
Opbrengsten Justitie (exclusief subsidies)	0	0
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	0	0
Overige zorgprestaties	1.679.253	1.476.040
Totaal	<u>216.247.963</u>	<u>179.202.512</u>

Toelichting:

In de niet-gebudgetteerde zorgprestaties 2014 is geen honoraria van vrijgevestigde medische specialisten verwerkt.
In 2015 is er sprake van integrale tarieven.

2.8.2. Honorariumopbrengsten vrijgevestigd medisch specialisten

De specificatie is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Honorariumopbrengsten vrijgevestigd medisch specialisten	3.958.983	692.891
Totaal	<u>3.958.983</u>	<u>692.891</u>

Toelichting:

Dit betreft de gedeclareerde honorarium opbrengsten (uitloop 2014).

2.8.3. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	8.126.818	9.253.426
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	2.121.452	655.510
Totaal	<u>10.248.270</u>	<u>9.908.937</u>

Toelichting:

De rijkssubsidie betreft de ontvangen subsidie voor de opleiding van AIOS.
Overige subsidies betreffen ontvangen subsidie van de Hogeschool Utrecht Gezondheidszorg, Hogeschool Rotterdam en van Hogeschool In Holland, alsmede de ontvangen gelden in het kader van de regeling Kwaliteitsimpuls Zorgpersoneel.
De subsidies liggen € 0,4 miljoen hoger dan in de vergelijkbare periode 2014. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat er minder AIOS worden opgeleid en anderzijds incidentele opbrengst van € 1,5 miljoen voor de KPZ subsidie.

2.8. TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2015

2.8.4. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Overige dienstverlening:		
- Doorberekende administratieve diensten	8.880	470.722
- Doorberekende facilitaire diensten	1.903.014	1.881.073
- Patiënt gebonden functies	188.950	2.851.440
Overige opbrengsten:		
- Doorberekende salariskosten medisch personeel	1.716.241	6.051.000
- Doorberekende salariskosten ondersteunend personeel	145.707	788.744
- Huuropbrengsten	754.940	749.832
- Geneesmiddelen	3.678.381	1.716.830
- Overige opbrengsten	1.505.544	841.433
Totaal	<u>9.901.658</u>	<u>15.351.074</u>

Toelichting:

In totaliteit liggen de overige bedrijfsopbrengsten € 5,4 miljoen lager dan 2014. Dit wordt met name veroorzaakt door een hoger bedrag aan opbrengsten geneesmiddelen van € 2,0 miljoen in vergelijking met een jaar eerder en hogere overige opbrengsten (€ 0,7 miljoen). Verder zijn er lager opbrengsten patiëntgeboden functies (€ 2,6 miljoen, met name in het honorarium van specialisten in loondienst door invoering van integrale tarieven per 2015), lagere doorbelaste salariskosten (medisch) personeel (€ 5,0 miljoen, in dienst bij de maatschappen) en, hiermee samenhangend, lagere doorberekende administratiekosten (€ 0,5 miljoen).

LASTEN

2.8.5. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Lonen en salarissen	80.841.124	81.314.253
Sociale lasten	12.707.469	12.638.062
Pensioenpremies	6.787.166	7.334.704
Andere personeelskosten:		
- Overige personeelskosten	4.334.105	4.517.975
Subtotaal	104.669.863	105.804.994
Personeel niet in loondienst	4.362.600	2.502.830
Totaal personeelskosten	<u>109.032.464</u>	<u>108.307.824</u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>1.785</u>	<u>1.811</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

De totale personeelskosten zijn € 0,7 miljoen ofwel 0,7% hoger dan in 2014.

Personeel in loondienst is gedaald met € 1,1 miljoen ofwel 1,07%. De structurele loonsverhoging van 1,5% zoals afgesproken in de nieuwe cao is verwerkt, een schatting is opgenomen van € 0,3 miljoen voor de doorbetaling ORT en € 0,2 miljoen als reservering voor afwikkeling van de gevolgen van de aftopping van pensioenopbouw boven de € 100.000.

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn € 1,9 miljoen ofwel 74,31% hoger dan in 2014.

Het aantal ingezette fte is in 2015 lager dan in 2014 (1.784,63 resp. 1.811,20), vanwege overplaatsing personeel naar MSBD (ca 50fte)

2.8. TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2015

2.8.6. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Vrijgevestigde specialisten (uitloop 2014)	3.958.983	692.891
Kosten MSBD	35.538.247	0
Totaal	<u>39.497.230</u>	<u>692.891</u>

Toelichting:

Dit betreft de uitbetaling van de honorariumopbrengsten (uitloop 2014). Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorariumvergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van de instelling. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijgevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten zijn samenhangend met deze post vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

2.8.7. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	14.768.064	14.738.368
Totaal afschrijvingen	<u>14.768.064</u>	<u>14.738.368</u>

Toelichting:

De afschrijvingen zijn bepaald op de inschatting van de verwachte economische levensduur en de eventuele restwaarde van de panden.

2.8.8. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.457.694	7.095.054
Algemene kosten	11.818.070	11.850.569
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	41.355.602	39.895.816
Klantgebonden kosten	2.646.111	848.148
Onderhoud en energiekosten	7.034.086	5.715.454
Huur en leasing	399.119	367.780
Dotaties en vrijval voorzieningen	-241.704	2.062.241
Totaal overige bedrijfskosten	<u>70.468.977</u>	<u>67.835.062</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn met € 2,6 miljoen (3,9%) gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Dit wordt voornamelijk verklaard door hogere patiënt- en bewonersgebonden kosten (€ 1,5 miljoen, met name dure geneesmiddelen), klantgebonden kosten (€ 1,8 miljoen, met name geneesmiddelen), onderhoud en energie (€ 1,3 miljoen) en dotaties en vrijval voorzieningen (-€ 2,3 miljoen).

2.8. TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2015

2.8.9. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Rentebaten	138.577	116.803
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeverandering financiële vaste activa en effecten		
Subtotaal financiële baten	<u>138.577</u>	<u>116.803</u>
Rentelasten	-4.598.207	-4.967.756
Resultaat deelnemingen	-6	-90
Overige financiële lasten	<u>-128.588</u>	<u>-125.489</u>
Subtotaal financiële lasten	<u>-4.726.801</u>	<u>-5.093.335</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-4.588.224</u></u>	<u><u>-4.976.532</u></u>

Toelichting:

De financiële baten en lasten bedragen € 4,6 miljoen per saldo aan lasten, € 0,4 miljoen minder lasten dan een jaar eerder. Belangrijkste oorzaak is de daling van de rentelasten.

2.8.10. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Diakonessenhuis van toepassing zijnde regelgeving: Het WNT-maximum voor de zorg, totaalscore 6 en klasse H.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor Stichting Diakonessenhuis is € 203.728. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15,0% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

	2015 €	2015 €	2015 €	2015 €	2015 €
	R. Florijn	W.N.M. Hustinx	A.C. van Alphen	B. Koolstra	J. Taks
Functie(s)		Lid	Lid a.i. en voorzitter a.i.	Tijdelijke bestuursonder- steuner	Voorzitter
Duur dienstverband		1-1 t/m 31-5	1-1 t/m 14-12	1-11 t/m 14-12	15-12 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0	1,0	0,3	1,0
Gewezen topfunctionaris?		ja	nee	nee	nee
Dienstbetrekking?		ja	nee	nee	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?			nee	nee	
Individueel WNT-maximum		84.887	194.239	nvt	8.290
Bezoldiging					
Beloning		46.944	193.978	14.344	7.701
Belastbare onkostenvergoedingen		3.616	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn		3.796	0	0	473
Subtotaal		54.355	193.978	14.344	8.174
Onverschuldigd betaald bedrag		0	0	0	0
Totaal bezoldiging		54.355	193.978	14.344	8.174
Motivering indien overschrijding: zie toelichting					
Gegevens 2014					
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 5-11	1-1 t/m 31-12	22-7 t/m 31-12		
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0	1,0		
Bezoldiging 2014					
Beloning	246.496	229.451	66.366		
Belastbare onkostenvergoedingen	21.909	21.876	0		
Beloningen betaalbaar op termijn	49.334	48.360	0		
Totale bezoldiging 2014	317.740	299.687	66.366		
Individueel WNT-maximum 2014	172.471	203.728			

Toelichting:

Voor W.N.M. Hustinx is sprake van overgangsrecht en derhalve is er geen sprake van een onverschuldigde betaling. De betalingen zijn conform de contractuele afspraken. De verantwoorde beloning van A.C. van Alphen is exclusief omzetbelasting. A.C. van Alphen is interim bestuurder en per 15-12-2015 vervangen door J. Taks. Gegeven de beperkte beschikbaarheid binnen de RvB en de dossiers die speelden is besloten om gedurende een korte periode tijdelijk extra capaciteit vanuit de RvT in te zetten op bestuurlijk niveau. Deze bijstand in de periode november – december 2015 had tot doel om de overdracht naar de nieuwe bestuurder zo optimaal mogelijk te laten plaatsvinden.

Toezichthoudende topfunctionarissen

	<u>2015</u> €	<u>2015</u> €	<u>2015</u> €	<u>2015</u> €
	M. Oosting	R.H.M. Jansen	B. Koolstra	W.M.L.C.M. Schellekens
Functie(s)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Duur dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Individueel WNT-maximum	30.559	20.373	20.373	20.373
Bezoldiging				
Beloning	26.856	18.404	17.904	17.904
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Subtotaal	26.856	18.404	17.904	17.904
Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	26.856	18.404	17.904	17.904
Motivering indien overschrijding: zie toelichting				
Gegevens 2014				
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2014	17.145	11.250	11.430	11.430

	<u>2015</u> €
	J. Kievit
Functie(s)	Lid RvT
Duur dienstverband	1-1 t/m 31-12
Individueel WNT-maximum	20.373
Bezoldiging	
Beloning	17.904
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Subtotaal	17.904
Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	17.904
Motivering indien overschrijding: zie toelichting	
Gegevens 2014	
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2014	11.430

Toelichting:

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

	<u>2015</u> €	<u>2015</u> €
	W. Hustinx	R. Florijn
Functie(s) gedurende dienstverband	Lid	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Toepasselijk WNT-maximum ontslaguitkering	75.000	75.000
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2015	2014
Totaal overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	59.464	264.536
Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	59.464	264.536
Waarvan betaald in 2015	59.464	216.531
Motivering indien overschrijding: zie toelichting		

Toelichting:

Voor R. Florijn is sprake van overgangsrecht derhalve is er geen sprake van een onverschuldigde betaling. De betalingen zijn conform de contractuele afspraken

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2014 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

	2015	2015	2015	2015
	€	€	€	€
Functie(s)	Arts	Arts	Arts	Arts
Duur dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband	1,0	0,8	0,8	0,8
Bezoldiging				
Beloning	258.064	215.174	212.759	208.293
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	10.672	8.538	8.538	8.538
Totaal bezoldiging	268.736	223.712	221.297	216.831
Individueel WNT-maximum bezoldiging	178.000	142.400	142.400	142.400
Motivering indien overschrijding: zie toelichting				

Uitkering in 2015 wegens beëindiging dienstverband

Totaal toegekende uitkeringen wegens beëindiging dienstverband

Individueel WNT-maximum bezoldiging

Voorgaande functie

Motivering indien overschrijding: zie toelichting

Gegevens 2014

Functie(s) in 2014	Arts	Arts	Arts	Arts
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	0,8	0,8	0,8

Bezoldiging 2014

Beloning	251.437	209.531	207.456	200.429
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	29.598	24.701	24.448	23.651
Totale bezoldiging 2014	281.035	234.232	231.904	224.080

	2015	2015	2015	2014
	€	€	€	€

Functie(s)

Duur dienstverband	Arts	Arts
Omvang dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
	0,8	0,8

Bezoldiging

Beloning	190.385	196.637
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	8.538	8.738
Totaal bezoldiging	198.923	205.375
Individueel WNT-maximum bezoldiging	142.400	142.400
Motivering indien overschrijding: zie toelichting		

Uitkering in 2015 wegens beëindiging dienstverband

Totaal toegekende uitkeringen wegens beëindiging

Individueel WNT-maximum bezoldiging

Voorgaande functie

Motivering indien overschrijding: zie toelichting

Gegevens 2014

Functie(s) in 2014	Arts	Arts
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	0,8	0,8

Bezoldiging 2014

Beloning	168.406	163.308
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	19.682	18.757
Totale bezoldiging 2014	188.088	182.065

Toelichting:

Bovengenoemd loon is op jaarbasis. Door de markttoeslagen voor de betreffende medisch specialisten ligt dit inkomen boven de norm.

2.8.11. Honoraria onafhankelijke accountant

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2014 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	124.281	107.962
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. medische opleidingen)	77.865	83.391
3 Fiscale advisering	1.331	0
4 Niet-controlediensten	0	1.695
Totaal honoraria accountant	<u>203.477</u>	<u>193.048</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de Stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2015, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

2.8.12. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

2.8.13. Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

De heer drs. J.M.M. Taks

De heer mr. dr. M. Oosting

De heer drs. M. Wiesenekker
(per 1 april 2016)

Mevrouw mr. R.H.M. Jansen

De heer B. Koolstra

De heer drs. W.M.L.C.M. Schellekens

De heer prof. dr. J. Kievit

3 OVERIGE GEGEVENS

3.1. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van het Diakonessenhuis heeft de jaarrekening vastgesteld in de vergadering van 17 mei 2016.

De Raad van Toezicht van het Diakonessenhuis heeft de jaarrekening goedgekeurd in de vergadering van 26 mei 2016.

3.2. Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 2.2.

3.3. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum

3.4. Nevenvestigingen

Stichting Diakonessenhuis heeft 2 nevenvestigingen.

3.5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Diakonessenhuis

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Diakonessenhuis op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Diakonessenhuis te Utrecht ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de resultatenrekening over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Diakonessenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0381185

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

*PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling

In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT zoals bepaald en verantwoord door Stichting Diakonessenhuis als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi,
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of de ingevolge artikel 2 Regeling verslaggeving WTZi vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.

Rotterdam, 31 mei 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel is getekend door drs. C. Hameeteman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Stichting Diakonessenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.